

312045 - Bilmeden sahur, imsak vaktinden sonra yaptım

Soru

Yaklaşık üç aydır Türkiye’de ikamet etmekteyim. Geçen Şaban ayında Ramazan kazasını yapardım. Ancak Türkiye’de ki ezan saatinin farklı olduğunu, oruç bitiminde fark ettim. Bu durumda; kaza ve kefaret gerekir mi? Yoksa bilmediğim için hiçbir şey gerekmez mi?

Detaylı cevap

Taşındığın şehirde imsak vaktinin gerçek saatini bilmiyor ve fecirden sonra yemek yemenizle ilgili; alimler, fecrin doğuşuna zaman kaldığı düşüncesiyle yeme ve içmenin hükmü hakkında, ayrıca güneşin battığını zannederek hatayla yiyip içen kişinin hükmü hakkında farklı görüşler bildirmiştir:

Alimlerin çoğu kişinin orucu bozulduğunu ve onun yerine bir gün tutması gerektiğini savunmaktadır.

Diğer alimlere göre orucu geçerli olup orucunu tamamlar ve kaza yapması gerekmemektedir. Tabiinlerden Mücahid, Hasan ve İmam Ahmed’ten bir rivayet bu yöndedir. Şafililerden el Muzni, Şeyhulislam İbn Teymiye bu görüş te olup Şeyh Muhammed Salih el Useymin de bu görüşü tercih etmiştir.

Sehl İbn Sa'd'ın şöyle dediği nakledilmiştir: "Sizin için beyaz iplik siyah iplikten seçilinceye kadar yeyin ve için. Sonra gece girinceye kadar orucu tamamlayın" ayeti inmiş fakat (şafak vaktine kadar) kısmı inmemiştir. Bu ayet indikten sonra bazı kimseler oruç tutmak istediklerinde ayaklarına beyaz ve siyah ipler bağlarlar ve ipler birbirinden ayırt edilinceye kadar yemeye devam ederlerdi. Bundan sonra Allah Teala, (şafak vaktine kadar) kısmını vahyetti ve insanlar ayette gece ve gündüzün kast edildiğini anladılar." (Buhari 1917, Muslim 1091)

Şeyhulislam ibn Teymiye Rahimehullah şöyle dedi: “Vacibi bilmediği için terk edilen amel hususunda; örnek, Tuma’nine/tadili erkanın vacip olduğunu bilmeden namaz kılan kişi

hakkında alimler farklı görüş bildirmişlerdir. Namaz vakti geçtikten sonra namazı tekrar kılar mı?

Cevap: Bilinen iki görüş bulunmaktadır. İmam Ahmed mezhebinde her iki görüşü içeren bilgiler mevcuttur.

Doğrusu, tekrar etmemesidir. Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem, namazını hatalı kılan kişiye: “ Git namaz kıl!, zira sen namaz kılmadın” demiştir. İki veya üç defa tekrarlamıştır. Sonunda bu adam: Seni hak ile gönderene yemin ederim ki başka türlü namaz kılmasını bilmem. Namazımın geçerli olacağı şekli öğret bana. Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem, ona tadili erkani öğretti fakat geçmiş namazlarını kaza etmesini emretmemiştir. Namazı tekrarlamasını emretmiş çünkü zaman vardı, fakat geçmiş namazları hakkıyla kılmadığı halde onları kaza etmesini emretmemiş. Çünkü adam bunun vacip olduğunu bilmiyordu..

Aynı şekilde Ramazan sahurunda beyaz ipin siyah ipten belirinceye kadar yemek yiyen kişilere oruçlarını tekrarlamalarını emretmemiştir. Çünkü bunlar gerçek bilgi konusunda bilgisizdiler. Cehalet vaktinde yaptıkları hatadan dolayı kaza etmelerini emretmemiştir. Nasıl ki kafir olan kimse Müslüman olduktan sonra geçmiş ibadetleri kaza etmesi istenmemektedir. (Mecmu Fetava 21/429-431)

Şeyh İbn Useymin Rahimehullah şöyle dedi: İnsan bazen geçmişte yaptığı cehaletten dolayı mazur görüldüğü halde halihazırda yaptığı cehalette mazur görülmez.

Ebu Hureyre'den rivayet edildiğine göre bir adam gelip namaz kıldı fakat tadili erkana riayet etmedi. Namazından sonra Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem'e gelip selam verdi. Rasulullah: “Geri dön ve namazını kıl!, zira sen namaz kılmadın” dedi. bunu üç defa tekrarlaması üzerine adam: Seni hak ile gönderene yemin ederim ki başka türlü namaz kılmasını bilmem, bana öğret!.” Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem, ona tadili erkani öğretti ancak geçmiş namazları kaza etmesini emretmedi. Zira o vacibi bilmiyordu sadece hali hazır namazı kaza etmesini emretti. (Lika el Babul meftuh 19/32)

Daha fazla bilgi için ([38543](#)) nolu sorunun cevabına bakınız.

Sonuç itibarıyla yeni taşındığın şehrin namaz vaktini bilmemende mazursun, orucun geçerlidir. Bu durum sahabelerin başına geldiği halde Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem onlara kaza etmelerini emretmedi.

Bununla birlikte tedbir açısından bu günleri tekrar kaza edersen daha iyi olur. Böylece şüpheden ve ihtilaftan kurtulmuş olursun.

En iyisini Allah bilir.